

Megerősítették az emeletet

Oszlopokat kapott a makói múzeum

Befejeződött a makói József Attila Múzeum másfél hónappal ezelőtti megkezdett statikai megerősítése. Az intézmény külseje megváltozott.

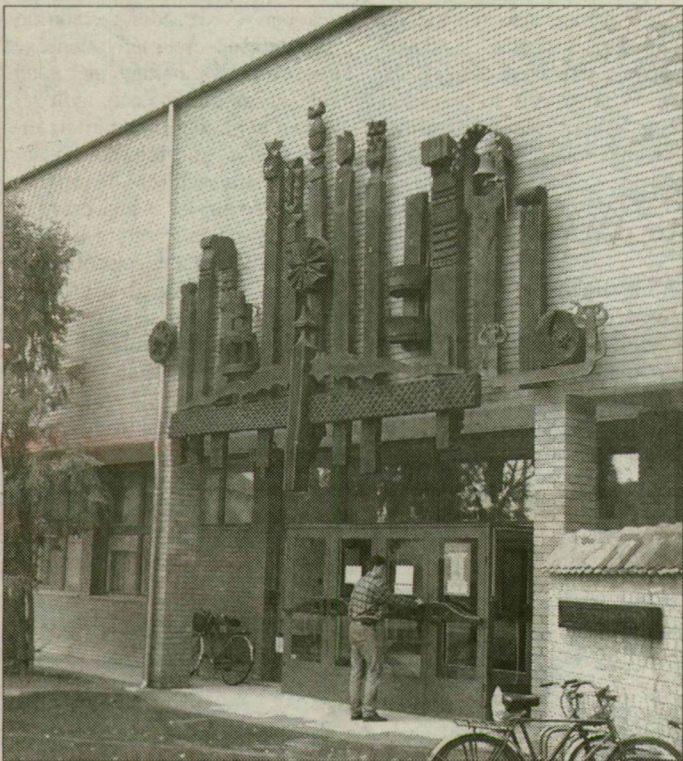
Mint október közepén megírtuk, a húszesztendősnél alig idősebb, de – a szóbeszéd szerint – annak idején rohammunkával felhúzott épület emeleti kiugró részén, a belső falon másfél eszten-deje találták az első komoly repedést a múzeumban dolgozók. Ahogy az idő haladt, ezek egyre hosszabbak és szélesebbek lettek, úgy látszott, ez az alátámasztás nélküli szint előbb-utóbb le fog szakadni. Az intézmény igazgatója, *Halmágyi Pál* statikusokat hívott, hogy állapítsák meg, mi a probléma, illetve hogyan lehet megoldani az egyre veszélyesebbé váló helyzetet. A szakemberek az alapos vizsgálat után végül azt javasolták, állítsanak tartóoszlopokat az erkélyszerű épületrész alá.

Az építkezés október elején kezdődött és a hét végén fejeződött be. Először elkészült a kiugró rész alatti betonalap, majd

ugyancsak betonból összesen nyolc oszlopot építettek rá a statikai egyensúly helyreállítása érdekében. Bár a munka idejére az épületegyüttest fel kellett állványozni és egy ideig árok is körbevette a múzeumot, mindez a nyitva tartás rendjét nem zavarta meg. Mint megtudtuk, a tízmillió forintos beruházást a múzeumot fenntartó Csongrád Megyei Közgáz finanszírozta saját forrásból. Bár a kivitelező egy szegedi építőipari vállalkozó volt, alvállalkozóként több helybéli is dolgozott az építkezésen. A tervet az ugyancsak makói *Homoki Beatrix* íródjája készítette el.

A nyolc oszloppal együtt új csapadékelvezető rendszert is kapott az épület. Az attikafalas lapos tetőnek eddig mindössze egy, szinte állandóan elzáródó lefolyója volt, és ez különösen hóolvadás idején okozott nagy beázásokat. Most viszont, az attika megszüntetésével egy időben külső ereszcsontra készült, melyhez további három, az épület stílusához jól illeszkedő külső lefolyó csatlakozik.

SZABÓ IMRE

A makói múzeum arculatához mostantól a téglaburkolatos oszlop is hozzátartoznak.

Fotó: Szabó Imre

Elvis Presley nagy rajongója volt a 21 éves fiatalember

Béla karácsonyra készült

„Mentem utána, hogy megvigasztaljam, de már nem volt a szobában” – mondta könnyeivel küszködve a vasárnap öngyilkosságát elkövetett szegedi fiatalember, Pesti Béla édesanyja.

Nagyon kedvelte Elvis Presleyt az a 21 éves szegedi fiatalember, aki vasárnap délután ugrott ki Szegeden, az Ág utcában lévő, nyolcadik emeleti lakásuk erkélyéről. Édesanyja soha nem feltételezte, hogy fia ilyet tudna tenni.

Pesti Béla két éve rendszeresen játékgépezik, ám a fiatalember nem akarta elismerni, hogy felvette a rossz szokást. – Sajnos egy ideje a fizetését is erre költötte. Emiatt voltak közöttünk viták, de mindig mindent meg tudtunk beszélni. Katonának is azért ment el, hátha ott le tud szokni erről. Segíteni akartam neki. A tragédia előtt két nappal beszéltem meg a főnökével, hogy a jövőben én megyek a fiam fizetéséért – mesélte *Szabó Angéla*, a fiú édesanyja. A 21 éves, épületasztalosként dolgozó fiatalember, mint édesanyja elmondta, gyönyörűen rajzolt és nagyon szerette Elvis Presleyt. Tízéves kora óta példaképként tekintett rá. A szobáját Presley-portrék díszítik, amiket ő készített. A polcon ott sorakozik Elvis összes CD-je. A róla szóló cikkeket is gyűjtötte. Ezek szinte szent dolgok voltak Pesti Béla szemében.

A fiú nagyon szerette a családját. – Olyan karácsonyt szeretett volna, amikor mindenki együtt

Fotók és emlékek. Pesti Béla testvére, Angéla és édesanyja.

Fotó: Gyenes Kálmán

van. Televízióállványt akart nekem készíteni karácsonyra – mondta az édesanya, könnyeivel küszködve. Bélának céljai voltak az életben. Az asztalán még ott hever egy angolnyelv-tanfolyam tájékoztatója. A fiú arról álmodott, hogy egyszer eljut Elvis szülőföldjére, az egyesült államokbeli Memphisbe.

Miután a szülők 1995-ben el-

váltak, Béla édesanyjával maradt. – Szinte összenőttünk az évek alatt. Semmilyen titkunk nem volt egymás előtt, mindent megbeszéltünk. – Kisfiú volt még... Mindenből viccet csinált. Ha hazajött, egyből viccet mesélt, mindig mosolygott – jegyezte meg a megrendült édesanya. Ám vasárnap, amikor a fiú megjött a munkából, nem mosoly-

gott. Látszott rajta, el van keseredve. A 21 éves fiú levette a cipőjét, majd hirtelen a szobájába sietett. Édesanyja elindult utána, hogy megvigasztalja. A fiú ekkor már nem volt a szobában. Kiugrott az ablakon.

A mentősök negyedórán keresztül küzdöttek Pesti Béla életéért. Hiába.

ARANYI T. JÁNOS

Rotár Viorel a nyelvi és kulturális önazonosságról

Román önkormányzat Makón

Első ízben alakult román kisebbségi önkormányzat Makón. A testület Rotár Viorelt választotta elnökéül.

Az októberi helyhatósági választások alkalmával Makón öt független jelölt pályázott a kisebbségi testületi tagságra és mivel a választás érvényes, eredményes volt, valamennyien mandátumhoz jutottak. A napokban megalkult makói román kisebbségi önkormányzatban *Greveletye Já-*

nos, *Rotár Uros*, *Rotár Viorel*, *Uglesity Vladimir* és *Vadaszán Aurél* kapott helyet. Az elnökké megválasztott, korábban – húsz esztendőn át – pedagógusként dolgozó, ma panziót vezető Rotár Viorel – a testület ünnepélyes eskütételét követően – lapunknak elmondta: a kisebbségi önkormányzat az apró lépések politikáját szeretné folytatni. Mindenekelőtt szeretnének elvégezni egy felmérést a makói románokról, majd rendezvényekkel és az oktatáson ke-

resztül szeretnének dolgozni a nyelvi és a kulturális identitás ápolásáért. Ebben számítanak a települési önkormányzat, az egyházak és a civil szervezetek támogatására. Rotár Vioreltől különben megtudtuk, a román nyelv iránti érdeklődés – elsősorban persze a határ közelsége miatt – már most is jelentős a városban.

Noha a legutóbbi népszámlálás alkalmával Makón mindössze negyvenketten vallották magukat románoknak, Rotár Viorel

úgy gondolja, valójában sokkal többen vannak. Nem csak a szomszédos országból áttelepült románok élnek a városban, de olyanok is, akik a jelentős részben románok lakta közeli településekről, elsősorban Magyarcsanádrról érkeztek. Az elnök azt reméli, hogy a kisebbségi önkormányzat munkája révén önazonosságuk megerősödik és egyre többen vállalják fel közülük románosságukat.

SZ. I. M.

Emlékmű emlékeztet majd a holtakra a Gyevi temetőben

Lakópark épülhet a régi sírkert helyén

Minden valószínűség szerint lakópark épül a már 1969-ben bezárt Gyevi temető helyén. Az még nem dőlt el, ki vásárolja meg a sírkertet, a temető tulajdonosa, a felsővárosi egyházközség több vállalkozóval is tárgyal.

A felgyűjtött roncs Ladát, azt hiszem, soha nem fogom elfelejteni. Mint ahogy azok a polgárok sem, akik néhány évvel ezelőtt szintén láthatták ezt az autót a Gyevi temető egyik útján. „Felháborító! Hogyan kerülhetett ez ide?” – sopánkodott akkor mellettem egy idős néni, kis virágcsokrot szorongatva kezében.

Síron főtt a bableves

No, persze nem csupán a kocsironcs zavarata a Gyevi temető környékén élőket. Volt, aki a részeg hajléktalanok duhajkodása miatt hívott ki esténként rendőroket, polgároket, de olyan is előfordult, hogy tűzoltókat kellett riasztani a Gyevi temetőben fellobbanó lángok továbbterjedésétől félve. Aztán meg ne feledkezzünk a kriptalakókról sem. Ki sem lehet ma már deríteni, hányan laktak a holtak városában, s bizony jómagam is készíthettem egykoron riportot olyan asszonyosággal, aki minden különösebb lelkiismeret nélkül melegítette a síron bablevesét.

Az elmúlt években több próbálkozás is történt arra, hogy legalább megtisztítsák a tömördek szeméttől a Gyevi temetőt. Egy-egy alkalommal törmelékek tonnái fuvarozták el teherautókkal, s bizony a rakományból ép-

pen úgy nem hiányzott a kimustrált hűtőszekrény, mint a képernyőjét vesztett televíziós doboz.

Az egyház hirdetménye

Aztán egyszer csak megjelen egy tábla a temető kapujában. Rajta a szöveg: „Értesítjük a lakosságot, hogy az 1969-ben bezárt Gyevi temető megszűnik. Felhívjuk a hozzátartozók figyelmét, hogy temetkezési helyük kiürítésére (exhumálás, áthelyezés) 2002. május 31-éig van lehetőségük.” A hirdetményt a temető tulajdonosa, a felsővárosi egyházközség tette e formában is közzé. Nos, ez az időpont már rég elmúlt, ám még napjainkban is találkozni olyan munkásokkal, akik elhaltak maradványait gyűjtik zsákokba.

– Valóban nem vettük szigorúan a határidőt, hiszen arra gondoltunk, hogy az is gondoskodhasson volt családtagjai földi maradványainak áthelyezéséről, aki csak később értesült a temető megszüntetéséről – mondta el *Tóth Alajos* felsővárosi plébános. Tőle tudtuk meg azt is, hogy számításai szerint a Gyevi temetőben – amit egyébként még a XVIII. században nyitottak meg, vagyis Szeged egyik legrégebbi sírkertje – körülbelül 4-5 ezer sírba temetkeztek az évszázadok során. A temető bezárását követően, vagyis 1969 után már folyamatosan zajlott e területen az exhumálás, majd a hirdetmény kifüggesztése után eddig mintegy kétszáz sírt nyitattak meg azért a hozzátartozók, hogy őseik maradványait más temető-

be vitessék át – szolgált adatokkal a plébános. Egyben arról is tájékoztatta a lapunkat, hogy már folynak a tárgyalások arról, mi is legyen a temető sorsa.

– Szeged építési szabályzata szerint ezen a területen lakópark építhető majd. Ez a lehetőség több befektető érdeklődését is felkeltette, s egyházközségünk azon munkálkodik, hogy a lehető legelőnyösebb ajánlatot fogadja el. De nem feledkeztünk meg holtjainkról sem. A megkötendő szerződésben szerepel majd egy olyan passzus, miszerint az építkezés közben megtalált emberi maradványokat az építőknél össze kell gyűjteni, közös sírban eltemetni, s egy emlékmű emlékeztet majd arra, hogy valaha itt egy temető állt – mondta *Tóth Alajos*.

Mielőbb elkezdni a munkát

Konkrét vevő tehát még nincs, azt sem tudni pontosan, mikor indulnak meg a sírokat felszántó buldózerek. A környékbeliek pedig arra várnak, hogy az adásvételi szerződés minél előbb kötéssé meg. Találkoztam ugyan olyan tarjáni polgárral is, aki kifogásolta a lakópark építését. Más azt mondta: felőle akár bevásárlóközpont is épülhet a Gyevi temető helyére, míg többen arra kérték, írjam le: létesítsen kegyeleti parkot az egyház és az önkormányzat a temető helyén. Egyben azonban mindenki véleménye megegyezett: a munkálatokat ideje lenne már mielőbb elkezdni, ugyanis a temetőben uralkodó állapotok ma sem sokkal jobbakként, mint egy-két éve voltak.

BÁTYI ZOLTÁN

A pusztuló Gyevi temető néhány sírjához még mindig kijárna hozzátartozók.

Fotó: Schmidt Ar